

Warszawa, 22 listopada 2023 r.

BAS-WAPEiM-92/23

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

DS.1120.400.2023(2)
23.11.2023

Opinia

w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej obywatelskiego projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny (pełnomocnik Komitetu Inicjatywy Ustawodawczej: Mateusz Wagemann)

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 roku – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2022 r. poz. 990, ze zmianami) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

W projekcie zaproponowano dodanie artykułu 27a¹ w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny² (dalej: kk). Zgodnie z proponowanym przepisem „nie popełnia przestępstwa, kto wyraża przekonanie, ocenę lub opinię, związane z wyznawaną religią głoszoną przez kościół lub inny związek wyznaniowy o uregulowanej sytuacji prawnej, jeżeli nie stanowi to czynu zabronionego przeciwko wolności sumienia i wyznania lub publicznego nawoływania do popełnienia przestępstwa lub pochwały jego popełnienia.”

Ponadto w projekcie przewidziano zmianę artykułów 195 i 196 kk³.

Artykuł 195 kk przewiduje karalność czynu polegającego na przeszkadzaniu publicznemu wykonywaniu aktu religijnego kościoła lub innego związku wyznaniowego o uregulowanej sytuacji prawnej oraz przeszkadzaniu pogrzebowi, uroczystościom lub obrzędom żałobnym. Zmiana polega na wyeliminowaniu znamienia złośliwego charakteru zachowania sprawcy.

Zmiana artykułu 196 kk polega na uszczegółowieniu znamion obrazy uczuć religijnych. Karze grzywny, ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2 będzie podlegała osoba publicznie wyszydzająca kościół lub inny związek wyznaniowy o uregulowanej sytuacji prawnej, jego dogmaty lub obrzędy albo publicznie znieważająca przedmiot czci religijnej lub miejsce przeznaczone do publicznego wykonywania obrzędów religijnych.

¹ W rozdziale III kk: Wyłączenie odpowiedzialności karnej.

² Dz. U. z 2022 r. poz. 1138, ze zmianami.

³ W rozdziale XXIII kk: Przesłanki przestępstwa przeciwko wolności.

Proponowana ustawa ma wejść w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem

Ze względu na przedmiot projektu ustawy można wskazać:

- art. 10 Karty praw podstawowych UE (dalej: KPPUE) (wolność myśli, sumienia i religii). Zgodnie z tym artykułem każdy ma prawo do wolności myśli, sumienia i religii. Prawo to obejmuje wolność zmiany religii lub przekonań oraz wolność uzewnętrzniania, indywidualnie lub wspólnie z innymi, publicznie lub prywatnie, swej religii lub przekonań poprzez uprawianie kultu, nauczanie, praktykowanie i uczestniczenie w obrzędach,

- art. 51 ust. 1 KPPUE, zgodnie z którym postanowienia KPPUE mają zastosowanie do państw członkowskich wyłącznie w zakresie, w jakim stosują one prawo Unii. Szanują one prawa, przestrzegają zasad i popierają ich stosowanie zgodnie ze swymi odpowiednimi uprawnieniami i w poszanowaniu granic kompetencji Unii powierzonych jej w Traktatach.

3. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

Kwestia przewidzianej w projekcie modyfikacji znamion przestępstw przeciwko wolności sumienia i wyznania oraz zasad odpowiedzialności karnej w przypadku ich popełnienia należy do kompetencji państw członkowskich.

4. Konkluzja

Przedmiot projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Autor:

Dorota Olejniczak
ekspert ds. legislacji
w Biurze Analiz Sejmowych

Akceptował:

Dyrektor
Biura Analiz Sejmowych

Sobolewski

Przemysław Sobolewski

Warszawa, 22 listopada 2023 r.

BAS-WAPEiM-93/23

Pani
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

INICJATYWA CZŁOY SZEPARNO

L.dz. DS.M20.433.2023

Data wpływu 23.11.2023

Opinia

w sprawie stwierdzenia, czy obywatelski projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny (pełnomocnik Komitetu Inicjatywy Ustawodawczej: Mateusz Wagemann) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a regulaminu Sejmu

W projekcie zaproponowano dodanie artykułu 27a¹ w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny² dalej: kk). Zgodnie z proponowanym przepisem „nie popełnia przestępstwa, kto wyraża przekonanie, ocenę lub opinię, związane z wyznawaną religią głoszoną przez kościół lub inny związek wyznaniowy o uregulowanej sytuacji prawnej, jeżeli nie stanowi to czynu zabronionego przeciwko wolności sumienia i wyznania lub publicznego nawoływania do popełnienia przestępstwa lub pochwały jego popełnienia.”

Ponadto w projekcie przewidziano zmianę artykułów 195 i 196 kk³.

Artykuł 195 kk przewiduje karalność czynu polegającego na przeszkadzaniu publicznemu wykonywaniu aktu religijnego kościoła lub innego związku wyznaniowego o uregulowanej sytuacji prawnej oraz przeszkadzaniu pogrzebowi, uroczystościom lub obrzędom żałobnym. Zmiana polega na wyeliminowaniu znamienia złośliwego charakteru zachowania sprawcy.

Zmiana artykułu 196 kk polega na uszczegółowieniu znamion obrazy uczuć religijnych. Karze grzywny, ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2 będzie podlegała osoba publicznie wyszydzająca kościół lub inny związek wyznaniowy o uregulowanej sytuacji prawnej, jego dogmaty lub obrzędy albo publicznie znieważająca przedmiot czci religijnej lub miejsce przeznaczone do publicznego wykonywania obrzędów religijnych.

¹ W rozdziale III kk: Wyłączenie odpowiedzialności karnej.

² Dz. U. z 2022 r. poz. 1138, ze zmianami.

³ W rozdziale XXIII kk: Przestępstwa przeciwko wolności.

Projekt ustawy nie zawiera przepisów mających na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej.

Projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny **nie jest projektem ustawy wykonującej prawo UE.**

Autor:

Dorota Olejniczak
ekspert ds. legislacji
w Biurze Analiz Sejmowych

Akceptował:

Dyrektor

Biura Analiz Sejmowych

Sobolewski

Przemysław Sobolewski